

УДК 342:004.056

ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ ТА КІБЕРБЕЗПЕКИ В УКРАЇНІ

Терновий Я.І.

Науковий керівник – Олейнікова О.І.

Харківський національний університет радіоелектроніки, каф. КРСТЗІ,
студентський науковий гурток «Основи інформаційної безпеки»

м. Харків, Україна

тел. +38(095) 443-07-01, e-mail: yaroslav.ternovyi@nure.ua.

The structure of the information legislation of Ukraine, the purpose and main provisions of regulatory legal acts in the field of ensuring information and cyber security in Ukraine are considered.

Мета правового забезпечення інформаційної безпеки - недопущення прояву загроз об'єктам інформаційної безпеки або мінімізацію негативних наслідків прояву цих загроз. Система правового регулювання інформаційної безпеки включає масив правових норм, які регулюють відносини в даній сфері, правовідносини, що виникають на основі застосування правових норм, та відповідні правозастосовчі акти [1]. Вимоги інформаційної безпеки включаються у всі рівні законодавства, в тому числі і в конституційне законодавство, основні загальні закони, закони щодо організації державної системи управління, спеціальні закони, відомчі правові акти тощо

Правову основу інформаційної безпеки становлять Конституція України, Закони «Про інформацію», «Про державну таємницю», «Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах», «Про захист персональних даних», «Про телекомунікації» та ін., міжнародні договори, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України. Вказані нормативно-правові акти регулюють питання забезпечення інформаційної безпеки, питання захисту інформації, охорони державної таємниці, забезпечення захисту конфіденційної інформації, інформаційних ресурсів.

Закон України «Про інформацію» від 2 жовтня 1999 р. є важливим нормативним актом для забезпечення інформаційної безпеки України. Цим Законом закладено правові основи інформаційної діяльності, стверджено інформаційний суверенітет України, закріплене право на інформацію та на доступ до неї, визначено систему відносин і зобов'язань у цій сфері, визначено правові форми міжнародного співробітництва в галузі інформації.

Важливим законодавчим актом, що регулює інформаційну діяльність у сфері державної таємниці, є Закон України «Про державну таємницю» від 21 січня 1994 р. Зокрема, цей Закон регулює суспільні відносини, пов'язані з віднесенням інформації до державної таємниці, засекречуванням, розсекречуванням її матеріальних носіїв та охороною державної

таємниці з метою захисту національної безпеки України.

Закон України «Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах» встановлює вимоги до захисту інформації від несанкціонованого доступу, зміни, знищення, копіювання та розповсюдження, визначає порядок реєстрації інформаційних систем, які містять конфіденційну інформацію, а також встановлює правила взаємодії з іноземними державами в галузі захисту інформації.

У структурі нормативно-правової бази забезпечення інформаційної безпеки в Україні особливе місце посідають укази та розпорядження Президента України, а також акти (постанови, декрети) Кабінету Міністрів України. Ці нормативні акти є підзаконними та видаються з метою конкретизації та підвищення якості вирішення завдань забезпечення інформаційної безпеки.

Міністерства й відомства України в межах визначеної законами компетенції та відповідальності на основі чинного законодавства, а також згідно з рішеннями Президента та Кабінету Міністрів України розробляють відомчі накази, інструкції, положення, які спрямовані на реалізацію програм захисту життєво важливих інтересів людини, суспільства, держави в сфері інформаційної безпеки.

Виклики та загрози національній безпеці України в кіберпросторі призвели до створення Стратегії кібербезпеки України, що була впроваджена указом Президента України від 15 березня 2016 року, а реалізація її положень призвела до прийняття Закону України «Про основні засади забезпечення кібербезпеки України». Закон «Про основні засади забезпечення кібербезпеки України» визначає правові та організаційні основи забезпечення захисту життєво важливих інтересів людини і громадянина, суспільства та держави, національних інтересів України у кіберпросторі, основні цілі, напрями та принципи державної політики у сфері кібербезпеки, повноваження державних органів, підприємств, установ, організацій, осіб та громадян у цій сфері, основні засади координації їхньої діяльності із забезпечення кібербезпеки [2]. Правове забезпечення кібербезпеки України включає законодавчі акти та нормативно-правові документи, які регулюють захист інформації та кіберпростору від зловживань, злочинного використання та загроз національній безпеці.

Список використаних джерел:

1. Нормативно-правове забезпечення інформаційної безпеки в Україні. Взято 7 квітня 2023 з http://pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2012/3_2012/28.
2. Правове забезпечення кібербезпеки в Україні. Взято 8 квітня 2023 з <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2019/9/18.pdf>